

SOCIETAT CATALANA DE BIOLOGIA
FILIAL DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

Carrer del Carme, 47
08001 Barcelona

Núm. 213
Abril 2009

QUÈ CAL SABER?

ELS CARÀCTERS GRECS (II)

Pel que fa a la **caixa** (és a dir, les **majúscules** i les **minúscules**), el símbol grec no canvia, independentment del mot al qual acompanya, i es manté en la caixa que li correspon com a símbol: « β -TUBULINA» (i no «B-TUBULINA»). A més a més, cal tenir en compte que algunes lletres gregues majúscules són pràcticament idèntiques a les llatines corresponents. Per exemple, l'alfa i la a (A / A, respectivament), o la beta i la be (B / B, respectivament), són indistingibles en la versió majúscula (de fet, històricament són la mateixa lletra, ja que la llatina deriva de la grega). Per tant, per tal d'evitar confusions en aquests termes, ja que no sabríem si es tracta de la lletra llatina o de la lletra grega, cal escriure aquestes lletres en minúscula.

Ara, hi ha casos en què el canvi de tipus és obligatori, en la mesura que una mateixa lletra pot representar símbols diferents. Per exemple, el símbol «n» té diferents significats segons l'estil de la lletra que s'ha fet servir en escriure-la: n ('neutró'), *n* ('índex de refracció'), N ('newton'), *N* ('nombre de neutrons'), **N** ('moment angular'). En canvi, la grafia del símbol «pH» en rodona, cursiva, negreta, etc., no en condiciona el significat, ja que únicament es pot referir a l'anomenat *potencial d'hidrogen*.

Pel que fa al camp de les matemàtiques, hi ha tradicions tipogràfiques diverses, però l'ISO recomana que les incògnites s'escriguin en cursiva (com α , β , etc.) i les **constants**, en rodona (com π), tal com vam explicar en el número 158.

D'altra banda, contràriament al que ocorre amb els noms de les lletres catalanes, apostrofem l'article definit singular i la preposició *de* davant el nom de les lletres gregues que comencen per una vocal seguida de consonant: *l'alfa* i *l'omega* de *l'alfabet grec*, però *la efa* i *la erra* de *l'alfabet català*. En canvi, no apostrofem aquestes partícules davant les lletres, tant si apareixen aïllades com si estan unides amb un guionet a un mot, ja que les considerem representacions lèxiques amb un ús metalingüístic: *la α* (alfa), *la $\omicron$* (òmicron), *la ω* (omega), *la ϵ* (èpsilon), *el α -mercaptoetanol*.